JUDICIUM
SACRÆ FACULTATIS THEOLOGICÆ ACADEMIÆ EBORENSIS
CIRCA CONSTITUTIONEM DOGMATICAM
UNIGENITUS DEI FILIUS, &c.

A S. D. N.
D. CLEMENTE
DIVINA PROVIDENTIA
PAPA XI.

Datam Romæ 6. Idus Septemb. Año 1713.

EBORÆ,
Cum facultate Superiorum ex Typographia Academiæ Anno Dñi. 1720.

BEATISSIME PATER,

MUltis nominibus devinctus erga Sedem Apostolicam, cujus Dignissimum in terris Caput S. V. suis eximiis virtutibus, ac ornamentis haberi meruit, suavi quadam violentia impellor Sanctissima illius decreta, ac placita omnia non colere modo, sed toto pectore amplecti: decet enim id Virum Catholicum, qui Fidem cum lacte suxi: decet Virum Religiosum, & hunc Professum Societatis peculiari voto, quasi arctissimo nodo obstrictum ad promptissime obsequendum legitimis Christi Vicariis, qua veluti obedientiæ tessera a reliquis Sacris Familiis Societas nostra gloriose discriminatur: decet tandem Eborensis Academiæ Rectorem (nam illius Re-

ctorem

ectore mago; quamquam huic oneri, & honori impar) maximum enim piaculum haberetur, si a reliquis Academiæ membris caput dissentiret. Jactat illa Conditorem suum, rectius dixerim Parentem, Henricum S. R. E. Cardinalem, Lusitaniæ Regem, singularem nomine dicam, an factis? a quo vel in ipso nascendi exordio caput extulit coronatum Regis Filia, tot in re literaria Viros facile principes paritura, Franciscum Suarium & Magni, & Eximii Doctoris titulo celeberrimum, Petrum da Fonseca Primum Scientiæ Mediæ Inventorem, Ludovicum de Molina ejusdem Scientiæ Propugnatorem, Ferdinandum Perez, Sebastianum Barradas, Franciscum de Mendoça, & alia magna heroum nomina, qui omnes pluris semper habuerunt, ne unum quidem apicem, quod aiunt, ab infallibili morum Regula deflectere, quam scientiarum omnium apices attigisse, ut testantur illa, quæ ad posterorum invidiam potius, quã imitationem ediderunt, literarum monumenta. Nec magis tamen gloriatur Regali stemmate insigniri, quam Pontificii nominis splendore clarescere; quippe quam (ut alios omittam) Paulus IV. Pontifex vere Maximus primo erectam confirmavit; Pius V. vere Sanctissimus postea auxit, & amplissimis honoribus, indultis, ac privilegiis magnifice exornavit. Unde factum existimo, ut nihil unquam charius habuerit nostra hæc Eborensis Academia, & nomine, & re Pontificia, id est, erga Summos Pontifices devotissima, quam illorum non dico jussis (hoc enim commune est toti Lusitaniæ) sed vel nutibus obtemperare; cupiens scilicet reliquas Christiani Orbis Academias in reverentia, debitoque obsequio anteire, quæ in collato beneficiorum cumulo nulli unquam primas detulit; vel sic metuens, ne minus grata videatur. Hoc fuit in causa, ut vix edita a S. V. Divino non sine consilio æquissima Constitutione Unigenitus Dei Filius, *prima in tota Lusitania unam supra centum theses Quesnellianas e Vaticano Colle, quasi e cœlo, fulmine Apostolico percussas sine mora ejuraverit, missis hac super re literis ad Lutetiam Parisiorum, quibus animum suum aperuit*

pri-

privato quidem, sed luculento testimonio, fideinque facturo, quod tunc satis fore pro tempore judicavit. At denuo, perspecta rebellium aliquorum contumacia post editas a S. V. Apostolicas Literas Pastoralis Officij, *non abs re duxit, si suam (quod jam antea meditabatur) Apostolicæ Sedi fidem publici Juramenti religione, quam citissime posset, probaret. Ita factum incredibili omnium plausu, àc lætitia vigesima tertia Novembris die labentis anni* 1719, *delecto ad solennissimi Jurisjurandi Sacramentum amplissimo ejusdem Academiæ Sacello, ubi magna doctissimorum hominum frequentia capi vix potuit. Habet igitur S. V., habebitque semper, me imprimis, deinde universam hanc Eborensem Academiam juratam omnium damnatorum errorũ hostem, suis sanctissimis placitis, ac decretis obsequentissimam, pro quibus tuendis, si se occasio tulerit, sanguinem effundet, pulchramque petet per vulnera mortem. Vitam, & hanc longissimam, effusis apud Deum precibus S. Vestræ enixe oramus (utinam exoremus!) ut clavo diũ assistens, tanquam Magister Dexterrimus D. Petri Naviculam per tumultuantes maris fluctus infidos scopulos præterlabentem recto semper cursu, salvisque sibi commissis Argonautis, ad portum dirigat felicissime. Precor etiam, atque etiam S. Vestram post SS. Pedum oscula, ut me, & hanc suam Academiam pro tam exiguis meritis (si officia, non ita vero, si animum, voluntatemque remetiatur) Apostolica Benedictione donare velit. Eboræ septimo Kalendas Decemb. an. Domini* 1719.

Sanctitatis Vestræ

Ad Pedum oscula humillime provolutus
FRUCTUOSUS CORREA SOCIETATIS JESU,
Eborensis Academiæ Rector.

BEATISSIME PATER,

*S*Uperioribus, qui proxime evolati sunt, annis tum aures, tum corda perculerant creberrima hinc inde nuntia, & allatæ manipulatim epistolæ, quæ aliud prorsus nullum, quam pervicaces animos, & Apostolicæ Sedi impudentissime obsistentes loquebantur. Nam cum S. Vestra præsenti Numine afflata unam supra centum theses anathemate percusserit, eas scilicet, quæ Novo illo Testamento, Apostolorum Actis, Pauli Epistolis, & Apocalypsi Joannis, Gallice scriptis, & Moralium Reflexionum additis cludebantur, tantum abfuit,

fuit, ut fulminatos e Romano cœlo errores dediscerent, quin potius pertinaci studio inscitiam non modo suam, sed jam prope hæresim (1) Magistri mendaces *tutati sint*, qui introducunt sectas perditionis. *Doluere bonorum animi, doluit Christiana Respublica universa, & doctissimi quique Orthodoxæ se & incorruptæ Fidei publice devoverunt, eos e vestigio declinantes,* (2) Qui seducunt corda innocentium. *Hinc passim juratos sui defensores apud celeberrimas Academias Constitutio* Unigenitus *nacta est. Et quamquam animus fuerat, ut hæc quoque Eborensis Academia, quæ toties doctissimorum hominum scriptis defensores hæresis exarmarat, suam erga Romanos Pontifices observantiam non vulgari significatione testaretur, visum tunc temporis est notiorem illam Orbi esse Christiano, quam ut amplius deberet inculcari. Sed & illud accesserat, quod rogati e Gallia Eborenses Theologi, quid hoc super negotio sentirent, deliberandumve putarent, liberiori charta insectati sunt eos,* (3) Qui resistunt veritati, (4) Attendẽtes spiritibus erroris; *& irrefragabilem S. Vestræ mentem, summam amplitudinem, summamque potestatem religiosa oratione demonstrarunt. Id nimirum in causa fuit, ut productum inde ad hæc usque tempora silentium nec sibi indecorum ducerent, nec arbitrarentur inhonestum, sed tacito interim mœrore* (5) Dolerent homines doctissimos (*ut cum Augustino loquar*) in tanta scelera sententiarum, & flagitia devolutos. *Cum tamen per hosce dies effrænata vis impietatis ingruere, & illitam veneno linguam in cœlum exerere visa sit, diutius immorandum non fuit, quin diuturnum silentium nostra rumperet Academia, & obstrepenti denuo impietati* (6) In hypocrisi loquentium mendacium, *quibus posset, viribus tandem occurreret. Igitur, ut primum certior facta est de Pastorali quadam Instructione circa Bullam* Unigenitus *Lutetiæ Parisiorum excusa vertente anno* 1719 *ab incorrupta Fide, & sincera religione longe aliena, instituit Doctores suos, Magistros, atque Alumnos solenni obstringere juramento ad eos errores detestandum, quos S. Vestra*

(1) 2. Petri cap. 2. v. 1.

(2) Ad Rom. cap. 16. v. 8.

(3) 2. ad Tim. c. 2. v. 25.

(4) 1. ad Tim. c. 4. v. 1.

(5) S. Aug. tom. 1. lib. 3. contra Academicos c. 14.

(6) 1. ad Tim. c. 4. v. 2.

 per

per Constitutionem Unigenitus *æquissime damnavit. Nec id magnum ducens, aut singulare, quod cum aliis sibi commune noverat, sub eodem voluit sacramento Apostolicas amplecti Literas* Pastoralis Officii, *quibus Giganteam audaciam, affectantium nimirum cum Romano cœlo discordiam, intorto quasi fulmine, P. Beatissime, deturbasti, ut quos præfracta obduratæ mentis asperitas a mollissimo Romanæ Ecclesiæ sinu prope avulserat, nunc fatalis ictus tantum non divideret, segregaret. Nostra idcirco Academia omnium animos apta oratione erexit, & pro Constitutione* Unigenitus *non levibus rationum momentis propugnavit. Non quod stimulis egere Academicos suos crediderit, quorum animos Sedi Apostolicæ devotissimos multiplici argumento compererat, sed ut omnibus palam fieret Romani Pontificis decreta, atque consilia, eadem & Sanctissima semper, & rationi consentanea extitisse. Illud ergo, quod decreverat, Juramentum summo omnium consensu, & libentibus animis præstitit, ne ullum diligentiæ, pietatis, aut observantiæ signum vel a te, P. Beatissime, vel a Fidelibus Populis desiderari a se pateretur. Præsertim, cum id ipsum exigi ab ea videretur Academia, quæ inter cæteras ambit eminere tum in colendis Summorum Pontificum decretis, tum in Romanæ Sedis authoritate ad extremum usque spiritum egregie tuenda. Hoc maxime modo credidit implere se Augustinianum illud*

(7) 3. August. in Psalm. 30. (7) Diversæ hæreses, diversa schismata personant, linguæ multæ contradicunt veraci doctrinæ, tu curre ad tabernaculum Dei, Ecclesiam Catholicam tene, a Regula veritatis noli discedere. *At nec latum unguem discedunt, qui nova juris obedientia Romano Pontifici adhærent ad Naviculæ clavum assidenti, ne Rectore destituti in eos incurrant scopulos, ubi multi miserrimis acti erroribus* (8) Circa Fidem naufragaverunt, *aut ne illo rapiantur æstu, ubi licentius sæviunt* (9) Fluctus feri maris despumantes suas confusiones. *Nihil enim antiquius nostra habuit Academia, quam ut inter procellosos schismatum turbines inextinctam Romani Pontificis*

(8) 1. ad Tim. c. 1. v. 19.

(9) Judæ. v. 13.

Pha:

Pharum observaret, & illis relinqueret (10) Sidera errantia, quibus procella tenebrarum servata est. *Id illa sibi hæreditario veluti jure vendicat, cum fuerit ab incunabulis* (11) Enutrita verbis fidei, & bonæ doctrinæ, *ut quæ in Pontificiis manibus Augustissimi Regis Henrici S. R. E. Cardinalis lucem vidit, & capacibus illius ulnis excepta adolevit. Illud etiam percommode cecidit, P. Beatissime, quod obedientiæ nostræ testimonium ea feliciter dies viderit Clementis martyrio nobilis, lucem illam solenni lætitia referens, quæ novemdecim abhinc annis & Tibi Pontificiā Maiestatē, & Te Reipub. Christianæ geminata felicitate donavit. Inde nobis congruenter licuit auspicari hujusce actionis faustitatem, qua novo juramenti vinculo adstricti debitam Romano Pontifici reverentiam, & obedientiam exhibuimus. Nunc vero, Pontificum Maxime, tuos, quos reverenter osculamur provoluti ad Pedes, iterum atque iterum S. Vestram precamur, ut in hoc, quale quale illud est, obedientiæ & pietatis monumento animos erga se nostros, & eximiam observantiam velit agnoscere, nosque iis adnumerare, qui Sedis Apostolicæ placitis vel effuso sanguine subscribent. Id nobis Paternus amor, id Sacratissima Maiestas, id Eximia Sanctitas spondet, id cæteræ dotes, ac virtutes, quibus æternitatem, P. Beatissime, æmularis. Deus sospitet S. Vestram, nobisque, & universo Fidelium Populo diutissime servet incolumem. Eboræ septimo Kalendas Decemb. an. Domini* 1719.

(10) ibidē.

(11) 1. Ad Tim. c. 4. v. 6.

Sanctitatis Vestræ

Minimi, & obsequentissimi filii
FRUCTUOSUS CORREA SOCIETATIS JESU
Eborensis Academiæ Rector.

Emmanuel de Mira Societatis JESU, Academiæ Cancellarius.

Matthæus Giaõ Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Profeſſor Primarius.

Antonius Galvaõ Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Profeſſor Veſperarius.

Antonius Couceyro Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Profeſſor Ordinarius.

Franciſcus Monteyro Societatis JESU, Sacræ Paginæ Interpres.

Joannes Garçaõ Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Profeſſor Extraordinarius.

Dionyſius a Sanctis Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Profeſſor Extraordinarius.

Joſephus Cabral Societatis JESU, Moralis Theologiæ Profeſſor Primarius.

Benedictus de Macedo Societatis JESU, Moralis Theologiæ Profeſſor Veſperarius.

ſcripto Edicti in Sacellum Academiæ, quod non avare ornatum religioſæ illius diei actioni pretium addiderat. Ibi extructa de more ſubſellia Academicos exceperunt. Litatum Immortali Deo eſt, & peracto Euchariſtici Numinis ſacrificio, quod fecit R. P. Matthæus Giaõ Sacræ Theologiæ Doctor, & ejuſdem Profeſſor Primarius, R. Academiæ Cancellarius brevi, ſed luculenta oratione hortatus eſt Academicos, ut prædictas Apoſtolicas Literas, ac Dogmaticam Conſtitutionem pleniſſime obſervandam, & ad extremum uſque halitum tuendam jurati ſuſciperent.

Inde ſententias, quas Sacra Theologica Facultas expreſſerat, & ſupra dedi, atque Apoſtolicam Conſtitutionẽ *Unigenitus* ego Secretarius Academiæ elata voce recitavi.

Nec ulla interpoſita mora, Reverendiſſimus Academiæ Rector paululum digrediens, in editiorem locum aſcendit, ubi provolutus in genua, & Novi Teſtamenti Sacroſancta Volumina contingens, excipiente Jusjurandum illius R. Academiæ Cancellario, in hujus carminis verba prior dixit ſacramentum:

Ego Fructuoſus Correa Societatis JESU, Collegiorum, & Eborenſis Academiæ Rector, de genu colo, ac libentiſſime amplector Conſtitutionem Vnigenitus Dei Filius *datam Romæ ſexto Idûs Septembris anno* 1713. *Quidquid in ea Beatiſſimus Pater Clemens XI. Pontifex Maximus cenſura figit, proſcribit, & anathematizat, ego in eodem ſenſu damno, deteſtor, & anathematizo. Pari inſuper reverentis animi ſignificatione proſequor ejuſdem S S. D. N. Literas Apoſtolicas, quarum initium* Paſtoralis Officii, *datas Romæ quinto Kalendas Septembris anno* 1718. *Ita juro: ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.*

Hinc aliorum ipſe juramenta excepit, hoc ordine ſervato.

Ego Emmanuel de Mira Societatis JESU, Eborenſis Aca-

cade-

cademiæ Cancellarius, Sacræ Theologiæ Doctor, ac ejusdem Publicus olim in Academia Professor, & Privatus in Collegio Societatis JESU Conimbricensi, idem censeo, ac juro. Subscripsi manu propria.

Ego Fr. Josephus de JESU Maria, Ordinis Prædicatorum, olim Sacræ Theologiæ Professor Primarius, in eaque Præsentatus, modo Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Patarensis, ad Pontificalia pro hac Eborensi Diœcesi designatus, in ea Cancellarius, & Senatus Ecclesiastici Præses, ac Sancti Officii Deputatus Judex, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Matthæus Giaõ Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, & ejusdem in Academia Professor Primarius, Sanctæ Inquisitionis Censor, & Eborensis Diœcesis Examinator Synodalis, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Antonius Galvaõ Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, ejusdem in Academia Professor Vesperarius, & Sanctæ Inquisitionis Censor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Antonius Couceyro Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, & ejusdem Ordinarius in Academia Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Antonius da Veiga Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, & ejusdem olim in Academia Professor Primarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Salgueiro Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, & ejusdem olim in Academia Professor, & Primarius in Collegio Societatis JESU Conimbricensi,

Sanctæ Inquisitionis Censor, & utriusque Diœcesis, Eborensis, ac Conimbricensis, Examinator Synodalis, nunc Rector Ulyssipponensis Collegii D. Antonii Magni ejusdem Societatis, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus de Sande Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, & ejusdem olim Professor in Academia Primarius, Sanctæ Inquisitionis Censor, ac Eborensis Diœcesis Examinator Synodalis, idẽ censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Laurentius Ferreyra Societatis JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, olim in Eborensi Academia Studiorum Præfectus, utriusque Theologiæ, Scholasticæ, & Moralis, Professor, ac Sacrarum Literarum Interpres, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Balthasar Alfonsus Banha, Sacræ Theologiæ Doctor, & in Eborensi Sede Beneficiarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel Alvarez Cidade, Sacræ Theologiæ Doctor, in Eborensi Sede Canonicus, totius Archiepiscopatus Provisor, ac Vicarius Generalis, Archiepiscopalis Curiæ Senator, & Quæstionum de Genere Judex, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Joannes a Conceptione, Ordinis Eremitarum Divi Pauli, Sacræ Theologiæ Doctor, & prædicti Ordinis olim Generalis, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Gregorius da Sylva, Sacræ Theologiæ Doctor, & in Mafræ Parochia Beneficiarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel Socyro da Ponte, Sacræ Theologiæ Doctor, Prior Ecclesiæ Matricis Oppidi Avicēsis, & in ejusdem territorio Judex Ordinis Militaris S. Benedicti Avicensis, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Paulus Alvarez da Costa, Sacræ Theologiæ Doctor, in Eborensi Sede Baccalaureus, & Archiepiscopalis Curiæ Senator, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Joannes a D. Theresia, Ordinis Eremitarum Divi Pauli, in Facultate Artium Magister, & in Sacra Theologia Doctor, ac Sanctæ Inquisitionis Censor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Josephus a Nativitate, Canonicus Sæcularis Congregationis Divi Joannis Evangelistæ, Sacræ Theologiæ Doctor, in eadem, & scholastica, & Morali, Magister Jubilatus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Joannes Rodrigues de Carvalho, in Sacra Theologia Doctor, olim in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Deiparentis Collega, Moralis Theologiæ Professor in Regali Cœnobio D. Benedicti Oppidi Avicensis, nunc Templi Maximi Oppidi Borbensis Prior, & Sanctæ Inquisitionis Commissarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Isidorus a D. Bonaventura, Ordinis Eremitarum Divi Pauli, Sacræ Theologiæ Doctor, Magisterque Jubilatus, ac Sanctæ Inquisitionis Censor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Joannes Barreyros Vinagre, in Facultate Artium Magister, & Sacræ Theologiæ Doctor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego

Ego Fr. Matthæus ab Incarnatione, Ordinis Eremitarum S. Augustini, Sacræ Theologiæ Doctor, ejusdem in Eborensi ejus Ordinis Cœnobio Professor, ac Sanctæ Inquisitionis Censor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel Ferreyra de Lima, Sacræ Theologiæ Doctor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Monteyro Societatis JESU, in Facultate Artium Magister, olim Moralis Theologiæ Professor, & nunc in Academia Sacrorum Bibliorũ Interpres, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Joannes Garçaõ Societatis JESU, in Artium Facultate Magister, Sacræ Theologiæ Baccalaureus, & ejusdem in Academia Professor Extraordinarius, ac ejusdem Academiæ Consiliarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Dionysius a Sanctis Societatis JESU, in Facultate Artium Magister, & Sacræ Theologiæ Professor Extraordinarius in Academia, & ejusdem Academiæ Consiliarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Josephus Cabral Societatis JESU, in Artium Facultate Magister, Moralis Theologiæ Professor Primarius in Academia, ac Regalis, & Pontificii Collegii Purificatæ Deiparétis Pro-Rector, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Benedictus de Macedo Societatis JESU, in Facultate Artium Magister, & Moralis Theologiæ Professor Vesperarius in Academia, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel Guerreyro de Britto, in Facultate Artium Magister, Doctor Theologus, olim in Regali, ac Pontifi-

tificio Collegio Purificatæ Deiparentis Collega, nunc in Eborensi Sede Canonicus, Archiepiscopalis Curiæ Senator, Eborensis Diœcesis Examinator Synodalis, ac Visitator, Ecclesiasticus Cancellarius minor, sive a sigillo Academiæ, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Simon Josephus Sylveiro Lobo, in Facultate Artium Magister, Sacræ Theologiæ, & utriusque Juris Doctor, Eborensis Sedis Canonicus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Ramalho Societatis JESU, in Artium Facultate Magister, olim utriusque Theologiæ, Scholasticæ, & Moralis, Professor, idẽ censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Joannes Alvarez Societatis JESU, in Artium Facultate Magister, & Moralis olim Theologiæ Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Dominicus de Mello Societatis JESU, in Facultate Artium Magister, olim Theologiæ Moralis Professor, & nunc Academiæ Consiliarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Josephus de Moraes Societatis JESU, in Facultate Artium Magister, olim Professor Moralis Theologiæ, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Marcellus Leitaõ Societatis JESU, in Facultate Artium Magister, olim Moralis Theologiæ Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel Alvarez Migueins, in Facultate Artium Magister, & in Sacra Theologia Baccallaureus, in Elvensi

vensi Sede Canonicus, Diœcesis ejusdem Examinator Synodalis, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Petrus Rodriguez Ayres, in Facultate Artium Magister, & in Sacra Theologia Baccalaureus, olim in Regali, & Pontificio Collegio Purificatæ Deiparentis Collega, idẽ censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Andreas de Mira Vidigal, in Artium Facultate Magister, & in Sacra Theologia Baccalaureus, & Eborensis Sedis Beneficiarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Ludovicus Gonçalves Catella, in Artium Facultate Magister, & in Sacra Theologia Baccalaureus, ac olim Regalis, & Pontificii Collegii Purificatæ Deiparentis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

TESTIMONIA

R.R. PP. SACRÆ THEOLOGIÆ PROFESSORUM,

Aliorumque ex diversis Religiosarum Familiarum Conventibus, & Collegiis Juramento, & Subscriptione firmata.

CUm R.R. P P. Sacræ Theologiæ Professores in privatis Religiosorum Ordinum Collegiis ego Secretarius Academiæ per literas rogassem, ut ipsi quoque judiciũ suum circa Constitutionem Dogmaticam *Unigenitus Dei Filius* aperire vellent, & ejus amplectendæ, observandæq; fidem, si ea sententia staret, jurati obligare, ac sub eadem Sacramenti religione venerationem spondere SS. D. N. Literis *Pastoralis Officii*, ad unum omnes pro eximia, quæ ipsis inest, pietate, & qua semper Apostolicæ Sedis honori, venerationique impensissime studuerunt, juratas obedientiæ, ac observantiæ schedulas, & ampliora postulatis testimonia dedere. Hæc ego ad Sacræ Theologicæ Facultatis Academicæ Concilium detuli, ubi diligenter recognita, cum productiora visa essent, quam ut in hujus libelli angustias cogi possent, omnia ex Archetypi sententia jussus fui in cõmentarios Academiæ referre, & pressa huc transcribere juramenta eo ordine, quo condita hac in urbe fuerunt Collegia, & Conventus: est autem hujusmodi.

UNIVERSITAS CONVENTUS Ordinis Prædicatorum.

EGo Fr. Emmanuel a S. Joſepho, in Sacra Theologia Præſentatus, & hujus Provinciæ Portugalliæ Ordinis Prædicatorum Prior Provincialis, idẽ cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Thomas a D. Auguſtino, Sacræ Theologiæ Profeſſor, Sanctæ Inquiſitionis Cenſor, Eborenſis Cœnobii Prior, ejuſdemque Univerſitatis Regens, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Joannes Baptiſta Marinis, in Sacra Theologia Magiſter, quondam Luſitanæ Provinciæ Prior Provincialis, & nunc Tribunalis Sanctæ Inquiſitionis Eborenſis Deputatus Judex, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Joannes Baptiſta, Sacræ Theologiæ Lector Primarius, & Sanctæ Inquiſitionis Cenſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Bonaventura a D. Thoma, Sacræ Theologiæ Lector Veſperarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel a S. Roſa, Sacræ Theologiæ Lector, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel a S. Antonino, Sacræ Theologiæ Profeſſor, & Sanctæ Inquiſitionis Cenſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel ab Annuntiatione, Lector Artium,

idem

idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Laurentius a D. Antonio, olim Sacræ Theologiæ Lector Primarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Stephanus a D. Franciſco, olim Moralis Theologiæ Lector, & Diœceſis Conimbricenſis Examinator Synodalis, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

CONVENTUS
Ordinis D. Hieronymi.

EGo Magiſter Fr. Franciſcus de Borja, Prior Generalis, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Antonius dos Prazeres, Prior Conventus, ac Sacræ Theologiæ Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Salvator a Nativitate, Secretarius Generalis, & Sacræ Theologiæ Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Joannes a D. Auguſtino, Moralis Theologiæ Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Valerius da Gloria, Sacræ Theologiæ Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

COLLEGIUM
CANONICORUM SÆCULARIUM
Congregationis D. Joannis Evangeliſtæ.

EGo Gregorius a Spiritu Sancto, Magiſter in Sacra Theologia Jubilatus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joſephus a S. Urſula, Sacræ Theologiæ Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joannes a S. Thereſia, Sacræ Theologiæ Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

CONVENTUS
Eremitarum D. Auguſtini.

EGo Fr. Emmanuel ab Aſſumptione, Sacræ Theologiæ Magiſter Præſentatus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel de Albuquerque, Sacræ Theologiæ Lector Jubilatus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Joſephus ab Aſſumptione, Sacræ Theologiæ Profeſſor Veſperarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Antonius a S. Catharina, Sacræ Theologiæ Profeſ-

 Profeſ-

Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel a Sacramento, Sacræ Theologiæ Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Eugenius Trigueiros, Sacræ Theologiæ Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

CONVENTUS
DIVI FRANCISCI
Ordinis Minorum Regularis Observantiæ.

EGo Fr. Antonius ab Archangelis, Lector Sacræ Theologiæ Jubilatus, & Sanctæ Inquisitionis Consultor, Ex-Definitor, & Guardianus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel a D. Bonaventura, Sacræ Theologiæ Lector, & Sanctæ Inquisitionis Consultor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Joannes a Sacramento, Sacræ Theologiæ Professor Primarius, & Sanctæ Inquisitionis Consultor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel a Christo, Sacræ Theologiæ Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Franciscus a JESU Maria, Sacræ Theologiæ Pro-

Ego Fr. Mathias a Purificatione, Definitor Generalis, Sacræ Theologiæ Professor, idē censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Vincentius a D. Josepho, Prior Conventus, olim Sacræ Theologiæ Professor Vesperarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Josephus a Gratia, olim Sacræ Theologiæ Professor, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Emmanuel a D. Thoma, olim Sacræ Theologiæ, & nunc Artium Lector, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Joannes a Christo, Magister Extraordinarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Antonius a Nazareth, Magister Extraordinarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

RESIDENTIA

ORDINIS CISTERCIENSIS Apud Moniales Monasterii D. Benedicti ejusdem Ordinis.

EGo Fr. Emmanuel de Sampayo, Monasterii S. Benedicti Monialium Ordinis Cisterciensis Confessarius, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Dominicus a D. Thoma, earundem Monialium Capellanus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Fr. Joannes Pimenta, ejusdem Monasterii Procurator, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

JURAMENTUM
ALIORUM GRADUATORUM
Juxta Judicium Sacræ Facultatis Theologicæ.

EGo Ferdinandus Martins Societatis JESU, in Facultate Artium Magifter, & in Academia Studiorum Præfectus, & olim Moralis Theologiæ Profeffor, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Ignatius da Sylveira Societatis JESU, in Facultate Artium Magifter, earumque in quarto Philofophiæ Auditorio Profeffor Academicus, ac Moralis Theologiæ olim Profeffor, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Nonius de Amaral Societatis JESU, in Facultate Artium Magifter, & earum in tertio Philofophiæ Auditorio Profeffor Academicus, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Ludovicus Baptifta Societatis JESU, in Facultate Artium Magifter, & earum in fecundo Philofophiæ Auditorio Profeffor Academicus, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Emmanuel Alvarez Societatis JESU, in Facultate Artium Magifter, & earũ in primo Philofophiæ Auditorio Profeffor Academicus, Moralisque Theologiæ olim Profeffor, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Dominicus Pinheiro Societatis JESU, in Facultate

Artium

Artium Magiſter, & Matheſeos Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Petrus Ferreyra Societatis JESU, in Artium Facultate Magiſter, & olim Matheſeos Profeſſor, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Paulus Fernandez Banha, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Beneficiarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Fr. Petrus a Conceptione, Ordinis Minorum Regularis Obſervantiæ, in Facultate Artium Magiſter, & Sanctæ Inquiſitionis Commiſſarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel Martinz Cançado, in Facultate Artiũ Magiſter, & in Bracharenſi Sede Canonicus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Auguſtinus de Gouvea, in Facultate Artium Magiſter, & Magni Antonii Collegiatæ Beneficiarius, idẽ cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joſephus Banha Guiaõ, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Auguſtinus Coelho Giaõ, in Facultate Artium Magiſter, in Sacris Canonibus Baccalaureus, Archidiaconus Lavrenſis, in Eborenſi Sede Canonicus, ejuſque Diœceſis Examinator Synodalis, ac Archiepiſcopalis Curiæ Senator, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

 Ego

Ego Melchior da Sylva e Sequeyra, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joannes Peteyra Vidigal, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Beneficiarius, olimque Collega in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Vincentius da Sylva Bravo, in Facultate Artium Magiſter, & in Medicinæ Facultate Baccalaureus, idẽ cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Gaſpar Rodriguez da Sylveira, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Quartanarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Gonçalvez Calvaõ, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Quartanarius, ac Sanctæ Inquiſitionis Secretarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Rodriguez Vieyra, in Facultate Artium Magiſter, & in Medicinæ Facultate Baccalaureus, idẽ cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joannes Rodriguez Lobatto, in Facultate Artium Magiſter, & in Medicinæ Facultate Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel de Carvalho Pereyra, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joſephus Valerius, in Facultate Artium Magiſter, & Parochialis Magni Antonii Eccleſiæ Collegiatæ Rector,

idem

idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel Rodriguez Valente, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Beneficiarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Balthaſar Ferreyra, in Facultate Artium Magiſter, & in Medicinæ Facultate Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel Suarez da Cunha, in Facultate Artium Magiſter, in Parochiali S. Petri Eccleſia Beneficiarius, idẽ cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel Barradas, in Facultate Artium Magiſter, & in Parochiali Magni Antonii Eccleſia Beneficiarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Xavier de Carvalho, in Facultate Artium Magiſter, & in Parochiali D. Antonii Magni Eccleſia Beneficiarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Antonius Moratto Sanchez, in Facultate Artium Magiſter, & in Medicinæ Facultate Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Antonius Ludovicus de Abreu, in Facultate Artiũ Magiſter, & in Sacris Canonibus Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joſephus Rodriguez Gallego, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel Alvarez, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel Carvalho Vidigal, in Facultate Artium Magiſter, & Oregenſis Parochiæ Prior, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Ignatius Palharez de Britto, in Facultate Artium Magiſter, & in Medicinæ Facultate Baccalaureus, idẽ cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Dominicus Jorge Ribeyro, in Facultate Artiũ Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Lopez, in Facultate Artium Magiſter, & in Parochiali Eccleſia S. Antonii Magni Beneficiarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joſephus de Pinna, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Monteyro, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Emmanuel Alvarez Cidade, in Facultate Artium Magiſter, & in Eborenſi Sede Quartanarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Antonius Lobo Eſtaço, in Facultate Artium Magiſter, & in Medicinæ Facultate Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Antonius Vidigal, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego

Ego Henricus Galvaõ Societatis JESU, in Facultatẽ Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Gaſpar Martinz Aranha, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Rodriguez Farinho, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Dionyſius Gonçalvez Calvaó, in Facultate Artium Magiſter, & in Jure Cæſareo Baccalaureus, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Andreas Mendez Pico, in Artium Facultate Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Euſebius de Azevedo Cardozo, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Joſephus Viegas da Sylva, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Romanus Guerreyro de Britto, in Facultate Artiũ Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Rodericus de Figueiredo Magro, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Antonius Lobatto Nobre, in Facultate Artium Magiſter, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Ego Franciſcus Nunes Valente, in Facultate Artiũ Magiſter, & Collegiatæ Parochialis Eccleſiæ Magni Antonii Beneficiarius, idem cenſeo, ac juro. Subſcrip. m. p.

Egò Antonius Pereyra Caeyro, in Facultate Artiũ Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Theodosius Freyre Lameira, in Facultate Artium Magister, & Regalis, ac Pontificii Collegii Purificatæ Deiparentis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Ludovicus Estevens, in Facultate Artium Magister, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Deiparentis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel Ludovicus, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Ferreyra, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Blasius Martinz da Costa, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Antonius Petrus de Goes, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Antunes Moreyra, in Artium Facultate Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Joachim Lopez Coutinho, in Facultate Artiũ Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Thomas Gonçalvez, in Facultate Artium Magister, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Deiparentis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Simon de Garsias Torres, in Facultate Artium Magister,

gifter, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Dominicus Rodca Vaquinha, in Facultate Artium Magifter, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Stephanus de Sequeyra Societatis JESU, in Facultate Artium Magifter, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Joannes Nunes Branco, in Facultate Artium Magifter, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Antonius Freyre Lameyra, in Facultate Artiũ Magifter, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Jofephus de Oliveira Callado, in Facultate Artium Magifter, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Didacus de Pinna Botelho, in Facultate Artiũ Magifter, & in Collegio Dei Matris Collega, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Jofephus Dias Montes, in Facultate Artium Magifter, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m.p.

Ego Ludovicus Perdigaõ, in Facultate Artium Magifter, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Deiparentis Collega, idem cenfeo, ac juro. Subfcrip. m. p.

Ego Emmanuel da Fonfeca, in Facultate Artium Magifter, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Vir-

 ginis

ginis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Xavier, in Facultate Artium Magister, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Antonius Rovisco, in Artium Facultate Magister, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Deiparentis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Christophorus Rozado, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Damasus Rodriguez Societatis JESU, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m.p.

Ego Benedictus Franciscus, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Josephus Coelho de Mira, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Alfonsus Guerreyro de Britto, in Facultate Artium Magister, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel da Costa Sylveira, in Facultate Artium Magister, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Paulus Leitaõ de Macedo, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Hugo Maguier, in Facultate Artium Magister, i-

 dem

dem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Terentius Gañan, in Facultate Artium Magister, & in Regali, ac Pontificio Collegio Purificatæ Virginis Collega, idẽ censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Josephus de Camera Leme, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Joannes Baptista Sarça, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Antonius Coelho, in Facultate Artium Magister, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

JURAMENTUM

Præstitum a Conservatoribus, ac Deputatis,

ALIISQUE MINISTRIS ACADEMIÆ

Juxta Judicium Sacræ Facultatis Theologicæ.

EGo Antonius Nunez Vieyra, in Facultate Sacrorum Canonum Licentiatus, Parochialis Ecclesiæ S. Mamantis Prior, & Judex Conservator Academiæ Ecclesiasticus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Maurus ab Angelis, Canonicus Sæcularis Congre-

gationis Divi Joannis Evangelistæ, ejusque in Eborensi urbe Collegii Rector, Judex Conservator Academiæ Ecclesiasticus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Lopez de Beja Villarinho, in Sacrorum Canonum Facultate Baccalaureus, Ordinis Equitum Militarium JESU Christi, in Eborensi urbe, ejusque territorio Prætor, ac in Senatu Forensium Expeditionum jure suffragii donatus, Judex Academiæ Conservator, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Josephus Henricus Cavaco, in Juris Cæsarei Facultate Baccalaureus, Senator Forensium Expeditionum Honorarius, Academiæ Deputatus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Gilius Vaz Lobo de Pantoja, in Facultate Sacrorũ Canonum Baccalaureus, in Nobilium Famulorum Regiæ Domûs numerum Succenturiatus, Academiæ Deputatus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego D. Rodericus de Mello, Cancellarius minor, sive à sigillo Academiæ, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Laurentius Lobo da Gama, in Virum Patritium Regiæ Domûs adoptatus, & Judex Executionum de reditibus Academiæ solvendis, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Franciscus Piteyra Vidigal, in Facultate Juris Cæsarei Baccalaureus, & Academiæ Syndicus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

JURAMENTUM
Præstitum a Regiis Justitiæ Administris.

Juxta Judicium Sacræ Facultatis Theologicæ.

Regiæ Maiestatis Ministros juri inter Eborenses dicundo præpositos, & si nullis Academiæ legibus tenerentur, tantus tamen cepit Religionis ardor, ut eodem voluerint Sacramenti vinculo adstringi, quò suam Romano Pontifici fidem non dubio argumento probarent: Eos igitur Juratis Academicis, quasi illorum tabulis additos, de mandato Sacræ Theologicæ Facultatis adnectam.

Ego Josephus a Sanctis Palma, in Facultate Juris Cæsarei Baccalaureus, Judex Regio fisco Præfectus in Eborensi urbe, & Sanctæ illius Inquisitionis territorio in hæresis, & Apostasiæ convictos, in Senatu Forensium Expeditionum jure suffragii donatus, Familiarium ejusdem Inquisionis Ministrorum, & Fisci Officialium Judex Conservator, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Petrus Mariz Sarmento, in Facultate Sacrorum Canonum Baccalaureus, Ordinis Equitum Militarium JESU Christi, in Eborensi urbe, ejusque territorio Piorum Legatorum Inspector, & in Senatu Forensium Expeditionum jure suffragii donatus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Emmanuel da Sylva Rego, in Facultate Sacrorum

Canonum Baccalaureus, in Eborensi urbe Judex Extraneus, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

Ego Didacus Gomez da Costa Antas, in Facultate Juris Cæsarei Baccalaureus, in Eborensi urbe Judex Pupillorum, idem censeo, ac juro. Subscrip. m. p.

QUibus absolutis, suggestum ascendit R. P. Magister Stephanus de Sequeyra Societatis JESU, & plena nervo oratione explevit, quæ Sacra Theologica Facultas quarto, ut supra memoravi, statuto decreverat.

ORA-

ORATORIA PROPUGNATIO
PRO CONSTITUTIONE APOSTOLICA SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
D. CLEMENTIS XI.
PONTIFICIS OPT. MAX;
QUÆ INCIPIT,
Unigenitus Dei Filius

HOc reflanti fato, & non levi infortunio laboraſti, Chriſtiana Religio, ut in eam incideris miſerrimam temporum conditionem, quæ te immanè quantùm impulerunt, ut maximo, juſtiſſimoq́ dolori omnem ultra modum indulgeres; & certe tibi non erat non dolendum, cùm eximiam Romani tui Oraculi dignitatẽ, amplitudinẽ, authoritatẽ ipſamet graviſſima, difficiliaque tempora ſub oculos ponerent parvi quodammodo habitam, pene attritam, imminutam; neque enim aliud à te potuit judicari, cum prodeunte adverſus Paſchaſij Queſnelli Theſes rectiſſima, ſaluberrimaque Conſtitutione, in id è Pariſienſibus Doctoribus nonnulli conſpiraverint, ut publica illa denegarentur ſuffragia, illæ venerationes, illi plauſus, univerſaque illa deficerent obſequentium animorum ſigna, quæ hujuſmodi ſanctiſſimis placitis, religioſiſſimiſque decretis merito, atque optimo deberi jure atteſtamur. Minor utique te premeret

meret afflictatio, si, qui sese adeo irreverenter gesserunt, ij forent profligati homines, qui, cùm Hereticis dogmatis studeant, student pariter, quo te odio prosequantur, quibus afficiant contumeliis, quo irrisu, quo furore, quo contemptu honores tuos explodant, lacerent, proculcent; in eo siquidem, quòd in adhibendis suffragiis, in præstandis obedientiæ testimoniis decumanam negligentiam præ se ferrent, illud experta quidem esses, quod ab infensissimis hostibus debueras expectare: cùm verò, qui Pontificiæ Constitutioni non acquiescere visi sunt, ij plane sint homines, qui se Christianæ dignitatis acerrimos propugnatores, fidelissimosque alumnos tuos profitentur, video sanè, quàm ampla ad excitandum non vulgarem doloris sēsum, illumq̄ continuò fovendum tibi materies suborta sit: gravissimum dolorem capi consentaneum est, cùm injuria ab iis irrogatur, à quibus nihil aliud sperari poterat, nisi perpetua quædam amoris tessera, luculentumque indicium benevolentiæ. Doluisti ergo non immerito, & adhuc te dolere scio, Christiana Religio; hoc tamen solatij genere profusas identidem lachrymas, & emissa suspiria poteris aliquantulum intermittere, quòd te videas non ita apud mortales infelicem, ut humano patrocinio tua causa prorsus destituatur.

Omne nimirum studium, omnemq̄ opem statuit collocare, ut in tanta adversitate præsto adesset, dilectissima tibi in paucis Lusitania tua; parum familiariter se facturam existimavit, nisi tuæ causæ propugnationem libens, volensque susciperet. Iam pridem ex hac sua Eborensi Academia ad Lutetiam Parisiorum epistolam miserat, in qua suum erga sanctissimam Constitutionem laudabile judicium aperiebat. Sed maius aliquid (aiebat Lusitania) maius aliquid exigit rei eximiæ magnitudo: iterū iterūq̄ perpendi, quanti ponderis, & momenti sit sanctissima Romani Oraculi Constitutio; peculiarem ideo venerationis ritum instituam;

tituam;

tituam, Dei opt. Max. aras petam, ad illas reverenter provolvar, publicum emittam jusjurandum, quo meam fidem in id obstringā libenti animo, ut meo sanguini, meæ vitæ eligam potiùs renuntiare, quàm à tuenda Sanctissimæ Constitutionis veritate per metum desistere, conquiescere. Satis, superque esset hoc publicæ pietatis monumentum, ut pro justissima Christianæ Religionis causa viderer propugnare; habent enim immensas quasdam vires ad persuadendum non vulgaria exempla. Dabo tamen Oratorem, qui rostra conscendat, illos Parisienses adversarios Oratione lacessat, iis urgeat rationum momentis, è quibus possint deprehendere errorem suum, eamque adduci in sententiam, nihil aliud in sanctissima Constitutione, nisi editū è cælo oraculum recognoscendum; illam esse dignissimam, quæ in sacris annalibus, aureis literis exaretur; quæ veritatis emblema nuncupanda sit; quæ non tam reverentibus oculis sæpe usurpari, quàm vel ipsis cordibus altè affigi mereatur. Ita aiebat Lusitania, & quàm vere ex animo loqueretur, auspicatissimo ex eventu innotescit.

Illuxit dies illa faustissima, qua Conimbricensi Academiæ gloriosè contigit novam pijssimi jurisjurandi celebritatem intueri; non minus felix, ac perbeata resplendet præsens dies, qua ejusdem celebritatis ritu Eborensis Academia longe gloriatur, ac triumphat: æquum plane fuit, ut ad publicum sacramentum hæc sua literarum emporia, & politissimæ sapientiæ domicilia seligeret Lusitania, ut vel ex locorum ingenio dignoscendum proponeret, quàm Sapienter meditatum opus perficiebat. Adsum tandem ego destinatus Orator, qui Lusitaniæ meæ morem libentissime gesturus ad demandatam provinciam jam accingor: eum igitur in dicendo sequar ordinem, ut, cum primum ad sāctissimæ Constitutionis æquitatem demonstrandam pro virili decertaverim, ad debitam subinde venerationem, ac obedientiam persuadendam dirigatur propugnatio.

 Atque

Atque, cùm primam orationis partem jam aggrediar, è Quesnellianis ipsis damnatis Thesibus petitum auspicari succurrit argumentum. Dicite, quæso, Parisienses Doctores, per Deum dicite immortalem, quid puriori doctrinæ consonum, solumque injuriose reprobandum in Quesnelli Propositionibus contemplemini, ut pro illarum defensione in arenam veluti descendere videamini? Meliùs quærerem, quid non impium, quid Christianis auribus non ingratum, quid erroribus non scatens, quid ab Orthodoxa veritate toto cælo non aberrans introspiciendum à vobis foret, si perniciosa illa dogmata diligentiùs perpenderetis? Minime diffiteri vos arbitror eam ludibrio exponendam doctrinam, interque egregias hæreses numerandam, cum qua salutaria documenta tum à Divinis Literis, tum à Sacratissimis Conciliis, tum a venerabilibus Ecclesiæ Magistris accepta neutiquam valeant cohærere; revocate ergo ad lentioris judicij trutinam, an illis nostræ Fidei oraculis ex æquo respondeant Propositiones, quas nullo infectas vitio existimatis? Docentne Divinæ Literæ, Sacrosancta Concilia, Sanctissimi æque, ac literatissimi Patres, docentne, (A) animam lethali crimine deturpatam omni prorsus cælestium donorum ornatu spoliari, eòque calamitatis devenire, ut nihil laudabilis, honestique operis possit unquam exercere? O dementiam! Docentne, Christianæ (B) Religionis alumnos non esse, quibus benignissimus ille bonorum omnium dispensator Deus victricis Gratiæ auxilia non suppeditet? O figmentum. Docentne (C) nullū aliud beneficium prolapsis in scelera mortalibus à Supremo, Divinoque Largitore primum donari, nisi ipsorum scelerum extinctionem? O mendacium! Docentne, (D) apud Deum effusas Impiorum precationes novum abire in piaculum! O impietatem! Docentne, (E) sceleratorum hominum numero illum esse adscribendum, qui nullo alio retardatus vinculo, sed infligendis suppliciis deterritus à patrandis

[A] Propos. 1. Quesnel. damnata.

[B] Propos. 8. Quesnel. damnata.

[C] Propos. 28. Quesnel. damn.

[D] Propos. 59. Quesnel. damn.

[E] Propos. 62. Quesnel. damn.

crimini-

criminibus abſtineat? O errorē! Docēntne, (F) ad æternam Beatorum felicitatem in Fide tantùm, & precibus compendiarium iter aperiri? o fabulam! Docentne tot alios palmares errores partim perſonatos, partim nudata facie, quot Pontificia Conſtitutione proſcribuntur? o pluſquam anilia commenta! o inania ſomniantium animorum ſpectra!

[F] Propoſ. 68. Queſnel. damn.

Enim vero ſi hæc figmentorum congeries à probatiſſimis noſtræ Fidei dogmatis non declinare credendum eſſet, diceretur pariter plures cum Orthodoxa doctrina cōvenire delirationes, quas, utpote Hæreticarum mentium partus, non irridemus ſolùm, ſed deteſtamur. Replicate curioſiùs temporum memoriam, evolvite perattentiùs annales, & damnatas olim hæreſes diligentiori ſtudio perlegite, cum his tandem fingentium animorum, ſibique illudentium ſimulacris Queſnelli Propoſitiones conferte; quàm multas mediusfidiùs non tam illis erroribus affines, quàm eiſdem veluti à parentibus in lucem editas obſervabitis, ſeu, ut rectiùs loquar, deprehendetis quidem non ſecus differre, atque apud fabularum inventores Minerva à Pallade diſcriminatur. O ſi in hujuſmodi accurata collatione vocalia fierent veſtra omnium judicia. Quot ſententias quaſi è tripode pluſquam Delphico pronuntiatas acciperemus! frequenter enim notante preſſis digito Queſnellianis theſibus, quibus primum è fontibus id Queſnellus venenum hauſerit; loquentium judiciorum voces evulgarent: has nimirum legeretis Propoſitiones, lectionem ſubinde ſequeretur hæc veſtri judicij exclamatio: En quod proterve inculcabat Lutherus: ad illas poſtea Propoſitiones curioſi oculi converterentur; hæc è veſtigio vox erumperet: En quod impie aſſerebat Calvinus: lectioni ulterius incūberetis; audiremus profecto: En quod impudenter jactabat VViclefus: progrederetur lectio; hic veſter prodiret ſenſus: En quod nefarie docebat Ianſenius: ſi diligens non quieſceret obſervatio, hæ procul dubio ſonarent voces: En tranſcriptos Baij errores:

rores: si alias tandem Propositiones legeretis, ita vestra judicia exclamarent: En Ioannis Hus figmentum, hæc demětia Ioviniani, hæc Richerii deliratio. Videte igitur, quid de Quesnelli Thesibus sentiatis; par enim judicium de illorum insanientium authorum mendaciis à vobis fieri necessum erit: sed non suspicor eo furore, atque audacia vestram corrumpi sapientiam, ut illis hæreticæ militiæ primipilis laudem unquam tribuendã statuatis; cur ergo Quesnelli defensio suscipienda, si ejusdem perfidiæ vexillis ascribitur, eisdem armis præliatur, eosque duces fidelissime sequitur, quos, cùm Christianæ Reipublicæ perniciem moliantur, justis odiis prosequimini?

Video hoc vos muniri clypeo, qùod scilicet vestra pietas, ac religio non pateretur iis informari documentis, quibus sana interpretatio adhiberi non posset; & certe à vobis audire mihi videor, eas esse Quesnelli Propositiones, ut Christiano quodam sensu exponi queant, illisque citra dubium contingere, quod in depictis belluis observari solet, quæ licet ingenitam quandam rabiem, ac sævitiam spirare videantur, mutis tamen colorum suasionibus non ita ducimur, ut credamus veram inesse ferocitatem. Nescio, doleamne, an mirer? quod hæc vobis arrideat opinio: perpẽdite, quæso, quàm luctuosum in præcipitium divertatis; nam, si ad Orthodoxam interpretationem revocandũ, quod hæresim exhalat, vestrum hoc judicium ab infamia vindicabit, quot sectas ad Romanæ Ecclesiæ eversionem perditissima tot ingenia excogitarunt; quî enim fiet, ut ejusdem excusationis velo illarum omnium sectarum errores non circumvestiri posse vel Tulliana suadeat eloquentia? qnidni hoc vestro testimonio incitati nonnulli dictitent? Legamus Calvinum, legamus Lutherum, legamus Ianſenium; reprobata tot aliorum Hæreticorum opera non primoribus tantùm (ut aiunt) labris degustemus, sed ad satietatem usque curiosa lectione exhauriamus; quod dissonum, quod

 ingratum

me decreverat: illa illa fuit, quæ Apoſtolicum diploma Clementis XI (quem Antiſtitem Maximum in terris veneramur, & utinam diutius veneremur) quæ, inquam, diploma illud ad Eccleſiæ alumnos Fæderato in Belgio commorantes probris graviſſimis violavit. O ſi adeſſent Lovanienſis Academiæ Doctores, Vicarius Apoſtolicus Sylvæducenſis, Mechlinienſis Archiepiſcopus, quàm juſtas erumperent in querelas, dum Queſnelli calamo perſtrictum ſuum illud decretum meminiſſent, quo ingraveſcenti novitatum peſti occurrere deliberaverant! O quoties ad juſtiſſimam iracundiam inſtigamur, cùm in mentem ſubeunt illi dialogi non luce digni, ſed incendio, quibus in Pontificiam authoritatem *Obſervationum Moralium* volumina primo proſcribentem novus iſte mordacis Archiloci imitator audaciſſime invehitur! hucuſque non evanuit aliorum operum, quæ prætereo, injucunda, triſtisque recordatio, in quibus illius animi pertinacis, temerarij, ſeditioſi, & Chriſtianæ Religioni infenſiſſimi non levia, obſcurave indicia legebantur.

En Queſnelli mores, en licentioſa ſcripta; quam ergo exiſtimationem de illius hominis Propoſitionibus concipiemus, quem cum ipſæmet Propoſitiones accuſent, nulla eſt vitæ probitas, quæ liberet; in ſuis imo peſſimis moribus, in ſuis audaciſſimis ſcriptis validiſſimos in ſe etiam experitur accuſatores. Quid igitur eſt, quod amplius deſideretis, adverſarij, ut vobis tandem pateat, an æquiſſima fuerit ſanctiſſimi Domini Noſtri Clementis XI. Conſtitutio? Credo ego non vos fugere, quibus cenſuris illuſtriſſimi Epiſcopi Vapincenſis, & Lucionenſis, Rupellenſis, & Aptenſis Queſnellianum librum his pernicioſis, quas inſectamur, Theſibus affluentem improbaverint. Notiſſimum vobis eſt unũ, alterumque Opuſculum à Gallico Scriptore concinnatum, in quibus eò collineant rationum momenta, ut Queſnellum è ſuis *Moralibus Obſervationibus* ſeditioſum, hæreticumq̃ demonſtrari nequis ambigat: quid referam, quàm accurate,

 quàm

quàm ſtudioſe, quàm maturo judicio in Queſnelliana cauſa ſe geſſerint peritiſſimi Cenſores, quid, inquam, id referam, cum nemini exiſtimem non perſpicuum, in ſuaque ipſius Conſtitutione Romanum Oraculum atteſtetur? quid aliud hæc veluti præconia,& ſuffragia, niſi Sanctiſſimæ Conſtitutionis æquitatem præ ſe ferunt, ac commendant? & erit, qui Queſnelli defenſionem haud injuriâ ſuſcipiendam ulteriùs autumet? qui ipſius Propoſitiones non rejiciendas,non deteſtandas, non abolendas, ſed incorruptas, ſed veriſſimas, ſed Chriſtianas eſſe fateatur? erit, qui ſtabilitam,editamque in illa ſplendida mendacia Pontificiam Conſtitutionem non probet, non laudet, eamque non appellet opportunum gladium ad prorſus reſecandum unum ſupra centum capita, quibus in tot Quesnelli Propoſitionibus Hæretica Hydra ſæviebat? non capio, adverſarij, non capio,cujuſnam adhuc rationis pondere moveamini, ut, quam reverentiam, & cultũ Sanctiſſimæ Conſtitutioni impertire deberetis, in Queſnelli patrocinium convertatis.

Ad hanc ego venerationem, ac obedientiam vobis acriter perſuadendam, quæ hujus Oratoriæ propugnationis pars eſt altera, & corona, reliquam jam transfero dicendi vim. Evolvite imprimis vobiscum animo, quid de illis civibus ſentiendum foret, qui,cùm à ſuo ipſorũ Principe ſumma æquitate promulgarentur leges, eas nullo excipiendas plauſu, nulla obſervatione proſequendas præpoſtero ducti judicio proclamarent? illosne cives (ſi fortè cives appellandi eſſent) illos ne cives alicujus laudationis præmio afficiendos diceretur? ah quàm gravi potiùs dedecore notarentur! quæ enim homini turpior ignominia, quàm rationis ductum neglexiſſe? quantùm vero ab illius rectiſſimæ animorum moderatricis imperio declinaret, qui juſtiſſimis legibus adverſaretur, nemo eſt, qui non videat. Cùm igitur in aperto ſit, quanta æquitate ſuam ediderit Conſtitutionem Sanctiſſimus Romanæ Eccleſiæ Princeps, ac Moderator, quid

 eſt,

eſt, quòd vos, vos inquã, qui hujuſce Chriſtianæ Reipublicæ amantes cives, juratosque defenſores fuiſſe hactenus, ac deinceps futuros pleno ore profitemini, quid eſt, quòd in expectatiſſima obedientiæ teſtimonia non erumpendum eſſe judicetis? quò abiit honeſtiſſimum illud immortalis gloriæ deſiderium, ut, cùm à rationis moderamine deflectatis, ignominioſi cujuſdam ſtigmatis amatores vos videam, & candidatos? ah quali in diſcrimine veſtræ ſapientiæ famam conſtituitis! quo enim jure ſapientiam appellabimus, quæ, cùm cauſæ pateat æquitas, eam nullo in pretio habendam doceat? O male collocatos in evolvendis libris aſſiduos, ac diuturnos labores! o infelicia literarum ſtudia, ſi æquitati non adhibendum ſuffragium didiciſtis!

Non exigui ſane momenti eſt, ſi viris cæteroquin ornatiſſimis injurioſa hæc labes inuratur; ſed quàm grave, ac ponderoſum, ſi celebratiſſimo Pariſienſis Academiæ nomini turpis pariter ignominia irrogetur! Hæcne eſt (rei novitate perſtrictus nonnemo forſan exclamabit) hæcne eſt illa florentiſſima Academia, quæ conditori ſuo Carolo Magno, ſuoque reparatori Ludovico Pio & perpetuum fuerat delicium, & præclarum non inanis gloriæ monumentum? hocne eſt nobiliſſimum illud Athenæum, quod novis indies ſplendoribus illuſtratũ, & clariſſimâ Doctorum coronâ inſignitum omnium plauſus, & admirationem conciliabat? hocne eſt celeberrimum literarum emporium, cui in acceptis refert univerſus orbis illos ſapientiæ ſoles, Iulios Cæſares Scaligeros, Petros Lombardos, Albertos Magnos, Scotos, Sanctiſſimosque Hilarium, Bernardũ, Bonaventuram, & Thomam Aquinatem? hocne eſt (ut dicatur compendio) hocne eſt exercendis ingeniis capaciſſimum theatrum, in quo miraculorum extabant veſtigia non preſſa leviter ad exigui prædicationem temporis, ſed fixa ad memoriam illius Academiæ ſempiternam? habuit, habuit, quo maxime ſuperbiret Pariſienſe ſcientiarum domicilium, ſed antiquiſſimum

 ſplendo-

ſplendorem, pompam, maieſtatem. Recentiores quidam Magiſtri obſcurant, minuunt, proculcant; nam, cùm eò illuſtriores cenſeantur Academiæ, quò impenſiùs curent de doctrinarum probitate, quid de Pariſienſi exiſtimandum, ubi in hoc conveniunt Doctorum placita non colendum, non obſervandum, quod juſte, ac legitime ſanctum non recognoſcere nefas eſſet?

Verum ſi ſuſcepto conſilio adeò tenaciter adhæretis, ut ad illud recantandum non moveat certiſſima honoris jactura, quâ & vos, veſtraq; Academia laborabit, ad aliud venio argumentum cordatorum hominum ſententiâ maximũ, & graviſſimum. Eâ nimirum verſamini in cauſâ, ut, cũ Sanctiſſimæ Conſtitutioni debita veneratio denegetur, id perinde ſit, atque palam diffiteri ſupremam plane, errandique periculo immunẽ illá eſſe authoritatẽ, quã ad dirimendas vel extra Oecumenicum Concilium rei dogmaticæ controverſias, hæreſeſque profligandas in Romano Oraculo veneramur; quis enim veſtrùm erga Pontificias Conſtitutiones ſe irreligioſum præſtaret, ſi de ſummâ illarum veritate injurioſum dubium concipere non auderet? Sed quî fieri poteſt, ut credamus, potentiſſimum rerum omnium Moderatorem Deum Chriſtianæ ſuæ Reipublicæ negligenter conſulere, ut, cùm Sanctiſſimum illius Præfectum de Orthodoxæ Fidei, ac morum regulis ſubditos ſibi populos edocentem viderit, peropportunis Divinæ cujuſdam Sapientiæ radiis non exornet? itane vigilantiſſimus Deus ſuarum Ovium Paſtorẽ deſeret, ut ſibi derelictus, & viarum dubius per invios, pericuoſosque anfractus gregem ducat aliquando? O rem incredibilem! itane ſuæ Navis Nauclerum deſtituet, ut, cùm velit curſum feliciter dirigere, ipſe tunc erret infelicior Palinurus? o rem abſonam, Divinoque regimini ſane injuriam! hæc tamen à vobis ſentiri videntur, dum iniquam conſpirationem tandem aliquando ejurare non contenditis, ſed quæ inde derivetur impietatis nota, per otium contemplemini.

Illum pariter ad articulum hoc vestrum devolvitur judicium, ut, dum Pontificiæ authoritati adversamini, nullam apud vos fidem habeant plura è receptissimis ab Ecclesiâ testimonijs, necessum sit: quid enim Romanus Pontifex apud Petrum Damianum, nisi *Lingua Cælorum?* quid apud Augustinum, nisi *Fundamentum, supra quod ædificij Ecclesiastici altitudo consurgit?* quid apud Cyrillum Hierosolymitanum, nisi *Præco summus Ecclesiæ?* quid apud Athanasium, nisi *Petrus potestate, Firmamentumque a Deo fixum, & immobile?* quid apud Theodorum Studitam, nisi *Thronus supremus verticalis, in quo Christus Fidei claves posuit?* quid apud Rupertum, nisi *Murus inexpugnabilis adversus hæreses?* quid apud Damascenum, nisi *Doctor supremus orbis terrarum?* quid apud Chrysostomum, nisi *Columen Ecclesiæ, Basis immobilis, Portus Fidei?* e quibus tot venerabilium Patrum sensibus Pontificiam, quam non colitis, authoritatem quis vel mediocriter sapiens non intelligat?

Serm. 26. Serm. 15. de Sanct. Cath. 11. Epist. ad Felicem Pap. Epist. ad Neucrian. Lib. 2. offic. c. 22. Histor. Barlaam. Homil. 3. in Act. Apost; & Homil. de Petro, & Paulo.

Magnum quidem piaculum à literatissimis Ecclesiæ Doctoribus dissentire; non minus tamen criminis genus, quòd, cùm Sacrosancta Concilia pro præsenti clament veritate, vos interim reclametis: clamat enim vero Tridentinum, à quo accepimus Supremæ Sedis authoritate Maximũ in terris Præsulem potiri: clamat Romanum illud sub Sylvestro in Ecclesia regnante celebratum, cùm scriptum reliquerit, à nemine Primam Sedem judicari: clamat Florentinum, cùm definierit, Romanum Pontificem Doctorum omnium esse Doctorem, cui benignissimus humanæ salutis Vindex plenam commisit potestatem, ut Christianam Rempublicam pasceret, & moderaretur: clamat Viennense, cùm docuerit, ad Apostolicam duntaxat considerationem pertinere, ea, quæ Fidei sunt, declarare: clamat Lateranense ultimum, cùm pronuntiaverit, Romani Pontificis ante omnia Concilia authoritatem nedum ex Sacræ Paginæ testimoniis, Sanctorum Patrum suffragiis, Pontificum, ac Sacrorum Canonum de-

Sess. 6. c. 1. de Reform. Can. ultimo. Sess. 25. Clement. unica de Trinit. Sess. 2.

crctis,

cretis, sed propria etiam eorundem Conciliorum confessione patefieri: clamat (A) Sardicense, clamat (B) Nicænum primum, clamat (C) Constantinopolitanum tertium, clamat illud (D) Lateranense sub Iulio Secundo inchoatum, & sub Leone X. conclusum, clamant complura alia, quibus supersedeo, legitime congregata Concilia, dum omnia ijs nos imbuunt documentis, ut in supremo Christianæ Religionis Antistite vivam Fidei, ac morum regulam suspicere debeamus. Quis vero mirari desinat, ac ridere, quòd vos, illi illi homines, qui ad futurum provocastis Concilium, tanquam de illius declarationum veritatibus minimè dubitantes, tot clamantium Synodorum voces iniquo animo excipiatis? Et quid taceam, quàm palmaris injuria illis omnibus inferatur Sanctissimis Pontificibus, qui, Oecumenico Concilio non coacto, in famosos hæresum cultores justissimis definitionibus, ac censuris invecti sunt; si enim Sanctissimus Dominus Noster Clemens XI. in reprobandis Quesnelli Propositionibus vana quadam potestate, vobis judicibus, usus est, cur non idem æque asseratis, cùm errorum damnationes propriæ authoritatis ductu promulgaverint in Nicolaitas Petrus, in Marcionistas Anacletus, in Noleisatas Fabianus, in Donatistas Melchiades, in Monothelitas Theodorus, in Fraticellos Honorius IV., in Lollardos Ioannes XXII., in Pseudo-Apostolos Bonifacius VIII., in Flagellãtes Clemens VI., in Iansenistas Innocentius X., in Montanum Victor I., in Claudium Clementem Paschalis I., in Basiliũ Gelasius II., in Ioannem VViclefũ Gregorius XI., in Petrum Abailardũ, & Arnaldum à Brixia Innocentius II., in Guillelmum à Sancto Amore, & Desiderium Longobardum Alexander IV., in Arianos illos Vrsacium, Valentem, & Auxentium Damasus, in Martinum Lutherum Leo X; & (ne seriem instituam longiorem) in Michaelem Molinos Innocentius XI?

(A) can. 3; 4. & 5.
(B) cap. 18; & 19. apud Iuliũ Pap I. in Epist. ad Episcopos Antiochiæ.
(C) Act. 6.
(D) Sess. 11.

Ad hanc igitur inauditam licentiam devenietis, ut non unius tantum Clementis XI., sed tot Sanctissimorum Pon-

tificum

tificum nomen hactenus gloriosum injuriosis maculis aspergere contendatis? vobismet ipsis, precor, proponite, qua in natione hujusmodi scelus perpetretis: ea nimirum est, in qua Pontificiæ, quam tuemur, authoritatis acerrimos cultores vidimus semper, & laudavimus: revocate in memoriam geminas illas epistolas ad Innocentium X; quarum alteram quinque supra octoginta Gallicani Episcopi, alteram Eminentissimus Mazarinus, unusque, & triginta infulati etiam Galliæ Præsules subscripserunt: perlegite elegantem illam, nec vobis ignotam Dissertationem à Petro Marca Parisiensi Archiepiscopo idiomate Gallico institutam; in his veluti depictis æternitati tabellis Pontificia in docendo veritas non tàm adumbratur, quàm exprimitur. Vellem ego, postliminiò redire possent illa jam convoluta tempora, quæ celeberrimis Conciliis Pontigonensi, & Cabilonensi, Turonensi secundo, & Aquisgranensi, Rhemensi, & Trosleiano, Melodunensi, ac Frecensi venerationem apud posteros meruerunt; videretis, quantum in illis Sacrosanctis Conventibus ingens Gallicanorum Antistitum numerus hunc vestrũ errorem objurgaret; illum increparunt Senonensis Provinciæ Episcopi, cùm libellum quendam anonymum de Ecclesiastica, & Politica Potestate hanc scilicet ob causam condemnarent, quòd Pontificiam authoritatem parvi pendere videretur: Cùm ergo nihil omnino sit, quod vestrã sententiam non enervet, quid est, cur immoremini, nec luculentis adeò, quæ protulimus, testimonijs desideratissimum calculum adhibeatis? nullum aliud recantatæ sententiæ certius dabitis argumentum, quàm si rectissime sanctam, editáque Sanctissimi Domini Nostri Clementis XI. Constitutionem publicis obedientiæ signis prosequamini: ad hunc unice scopum cùm in præsenti Propugnatione tela dirigerem, unum illud etiam validissimum nondum intorsi, quòd videlicet ea sẽper viguerit in Parisiensi Academia consuetudo, ut qui ad primos gradus promoverentur, laudabilem præmitterent declarati-

Ita habet Tractatus de Potestate Ecclesiastica;

declarationem, se adversus Sedis Apostolicæ decreta nolle quidquam asserere, aut defendere: cur hoc egregium pietatis monumentum antiquabitis? ah vos pudeat, ritum sanctissimũ, vobis authoribus, obliterari; pudeat clarissimos viros à Romanæ Ecclesiæ cómercio amoveri; hanc siquidem meritissimam pænam omnibus in Pontificiam Constitutionem adversariis novæ Literæ Apostolicæ, ut apprime scitis, anno proxime elapso inflixerunt. Ad extremũ id vos commonitos vellem, ut cum sapientis sit mutare consilium (prout decantatissimum fert proverbium) nunquam aliàs sapientes, imo & sapientiores haberemini, quàm si denegatam hucusque obedientiam effusissimo animi affectu rectissimæ Constitutioni impenderetis; hoc esset illustrius facinus, hæc victoria præstabilior, quia à vestris judiciis per vosmetipsos reportata; solus enim, qui se ipsum vincit, gloriosiùs vincit, ac triumphat.

quem anno 1604 in lucem edidit Davalius Doctor sorbonicus olim in Parisiensi Academia Theologiæ Professor.

Apostolicarum Literarum initium erat-Pastoralis officij, &c.

His rite, & ex voto peractis, actæ Divino Numini gratiæ, quòd Beatissimum Patrem Clementem XI. in eam impulerit mentem, ut tam salutarem ediderit Constitutionem, & Chorus figurato cantu Hymnum Ambrosianum persequutus est.

Et quia Ego Ioannes Moreyra, creatus Academiæ Eborensis Secretarius, præmissis omnibus, & singulis præsens, ac personaliter interfui, & prout scripta sunt, fieri vidi, & audivi, ac subscriptiones manu propria factas agnovi; ideo hoc præsens publicum Instrumentum dedi, subscripsi, & Academiæ sigillo munivi, requisitus in fidem, ac testimonium veritatis. Datum Eboræ 25 Novembris, anno Incarnationis Dominicæ 1719.

[L. ✠ S.]

Joannes Moreyr